

LAP: Nemzeti Ujság

1922 AUG - 6

Megjelent:

Merész, József, a patkánybűvölő

Hogy fest a „kötelező patkányirtás“ a gyakorlatban? — A pestiek nem hisznek a csodában — Razzia a pincében — A főváros nem hajtotta végre a rendeletet

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Félénken nyultam a villanyesengő felé s arról nem is álmodtam, hogy egy félórán belül sikerül átlépni a kapu küszöbét. Ha időközönként vettem magamnak annyi bátorságot, hogy ismételten figyelmeztessen a házmestert a kapunyitásra, fel-fellobbant egy kis villamoslámpa a folyosó alatt s gunyosan világított rá egy kis táblára: „Kérjük a ház lakóit lehetőleg éjjel előtt hazatérni!“ Még minden csendes volt, de én már láttam a ház parancsnokát, amint morózus arccal, dörmögve közeledik felém s hallottam a jól ismert mondást: „Miért nem hagyják aludni az embert; rendes ember ilyenkor már a másik oldalára fordul.“ Most azonban szerencsém volt, mert még egy félóra sem telt el s már is fellobbant a fény a folyosó alatt. Meghökkenem a nem várt sietésről s hirtelen mentő gondolatomban támadt, hogy levezessem az esetleges kitéréseket:

— Érdeklődnöm kell a házkormányzási ügyek felől s ha tekintélyének fényében uszhat, nem fog gorombáskodni...

Nyilatkozik a házmester

A zár nagyot csikordult s én rögtön belekezdtem a mondókamba, hogy idejekorán elhárítsam a veszélyt:

— Tudom, hogy a házmester ur nagy gondot fordít a tisztaságra, — kezdtem meg a békétárgyalásokat, — ép azért kérdem, megtörtént már nálunk is a patkányirtás? A terminus, mit a főváros megállapított, már letelt s úgy tudom, hogy sok helyen egyáltalán nem hajtották végre a rendeletet.

— Ami igaz, igaz, hogy sok mindenféle rendeletet adnak ki, amit végre sem lehet hajtani, — kezdte önérzetes hangon — de mi azért, ha a házirendről van szó, megtesszük a magunkét. Fő, kérem, a rend és tisztaság, de hát én a kollégáimtól tudom, hogy nem sok haszna van ennek a rendeletnek, mert nem hajtják végre. Ebben az utcában talán csak „nalam“ lesz irtás, a többiben nem.

— De hiszen ellenőrzi az előjáróság és szigorúan megbüntetik azokat, akik nem hajtják végre a főváros rendeletét.

— Ellenőrzi? Az csak ijesztgetés. Ide sem jött senki, meg nem is fog. Ha meggondoljuk, nem is lehet azt ellenőrizni. Csak nem gondolják azt az urak, hogy az ellenőrök tiszteletére a szemle alkalmával összejövetelt tartanak a patkányok? No de azért, — szólt később — mi mégis megtesszük a magunkét, mert „mi rendes ház vagyunk“. Holnapra ide is rendeltem már a „patkánybűvölőt“. Az érti ám csak a dolgot. Dehát a háziur akadékoskodott s nem engedi, hogy megmutassa, mit tud. Pedig „elbűvölte“ volna őket a háztól; tudom én, hogy hová... Hadd mérgelődtek volna. Dehát nem engedi a háziur a „bűvölést“, mert babonának tartja csak s azt mondta, hogy azért nem fizet. Így hát itt is csak méreggel irtják el. Pedig nem babona ám az, mert én emlékszem, mikor...

Már kezdtem bánni, hogy megpenditettem a kérdést, mert az öreg hosszú mesebe fogott fiatalkori élményeiről s én szívesebben aludtam volna, mintsem őt hallgassam.

— De ha kíváncsi rá, holnap este itt lesz, kérdezze meg ötöl. Kilenc óra felé fog jönni — mondta végül s én siettem fel a lépcsőn. Hallottam még, amikor dörmögve mondta: „A fél éjszakáját ellopják az embernek...“

A „patkánybűvölő“

Az „irtó habort“ és a „patkánybűvölőt“ már el is feledtem, mikor felerkeztem a második emeletre s inkább azt sajnáltam, hogy tuloptul jól sikerült a házmesteri harag levezetése. Teljesen megfeledeztem volna az ígért „randevu“-ról is, ha másnap az utcán felém nem rikolt egy zöldszínű plakát: „Hirdetmény a kötelező patkányirtásról.“

Még nem volt kilenc óra s a házmesteréknél már

nagyban készülődtek a háborúra. Az asztalon egy nagy csomó élelmiszerhulladék várta rendeltetését, hogy utolsó ebédje legyen a pincék lakóinak.

— *Merész József patkánybűvölőmester* vagyok, — köszöntött be egy himlőhelyes arcú, középkorú férfi a házmesterék konyhájába.

— A „bűvölést“ nem engedi a háziur, — mondta neki a „felügyelő ur“.

— Kár. No de nem baj, — felelte a „bűvölő“. Sejtettem is. A pesti emberek nem hisznek, pedig há látnák, milyen eredményeket tudok elérni, nem lennének ilyen bizalmatlanok.

— Legyen szíves, mondja meg, min alapszik a „bűvölés“? — kérdeztem.

— Azt, kérem, — felte szolgálatkészen, — én magam sem tudom megmondani. Vele születik az emberrel. Az apám is értett hozzá és én is. De itt, Pesten nem lehet boldogulni vele. Pedig hány vizimalomból távolítottam én el a patkányokat úgy, hogy soha vissza nem tértek oda. Érteni kell hozzá. Méreggel megölni, az nem kunszt, de elbűvölni . . . Ezt csinálják utánam a híres pesti patkányirtók. Rég itt lakom már Pesten, de még mindig hívnak néha-néha a Tisza melletti malmokba bűvölni. Ha szüksége lesz az urnak rám, itt a névjegyem, csak tessék hívni és rögtön jövök.

A névjegy büszkén hirdette:

MERÉSZ JÓZSEF
patkánybűvölőmester

Budapest

Átvettem a névjegyet és megígérttem, hogy őt fogom hívni, ha el akarom távolítani nem létező házam patkányait s aztán megkérdeztem, hogy mi történik az elbűvölt patkányokkal:

— Hogy mi? Ha például haragudni tetszik valakire, én oda csalom őket az illető házába. Természetesen csak olyan helyre lehet, ahol van nekik mit enni. Vidéken az egyik malomtulajdonos a másik malmába szokta bűvöltetni, ha nem is haragszik rá. De iszen, nincs is olyan malmos, amelyik ne haragudna a másikra. Egyszer nagy kellemetlenségem is volt miatta, pedig hát nem én voltam a hibás . . .

A háziurak „megkegyelmeztek“

Teljes „hadi“ felkészültséggel mentünk le a pincébe, hogy végignézzük a „mester“ munkáját.

— Először szoktatni kell őket, — magyarázta a patkányirtóvá „sülyedt“ „bűvölő“ — s ha már oda szoktak a sarokba, akkor majd „elintézem“ valamennyit.

Egy kicsit lehangolt az eljárás egyszerűsége, mert magamban előre kiszineztem a kalandot, amiből semmi sem lett, mert az egész „művelet“ csak abból állt, hogy a pince egyik sarkába ételhullakéket szórt.

— Etessék őket egy hétig, aztán megint eljövök, — mondta a házmesternek s mint aki jól végezte a dolgát, kifelé indult.

— Ugye, most jól keres, hogy a főváros elrendelte az általános irtást? — kérdeztem tőle.

— Dehogy, kérem, — felelte. *A főváros kihirdette a halálos ítéletet, a háziurak pedig megkegyelmeztek.* Nem hajtják végre a rendeletet, mert nem ellenőrzik. Igaz, hogy benne van a rendeletben, hogy így meg úgy, meg lesznek büntetve, akik elmulasztják a kötelező irtást, de senki sem hiszi el. Ha pedig büntetnek, legelőször magát a fővárost kell megbüntetni, mert ő maga sem hajtja végre a rendeletét. A csatornáknak csak úgy hemzsegnek a patkányok. Amíg onnan ki nem irtják, semmi tartós eredményt nem lehet elérni a házi irtásokkal, mert a csatornákból feljönnek a pincékbe . . . De ezt csak úgy bizalmasan mondom, mert ha megtudják, hát senki sem akarja irtatni a patkányait, ami rám nézve nagyon fontos. Nem mondom, időlegesen van valami haszna a házi irtásoknak is, de nem sok . . .

— Mondhatom, uram, — folytatta később, — az irtás, az csunya mesterség, de a „bűvölés“, az már valami, mert arra születni kell . . .

Egész átszellemülten beszélt „művészetéről“ s én nem mertem kételkedni az elmondott „csodákban“. Elhittem, hogy az ő szavára megindul a patkányok népvándorlása s hogy nincs nagyobb ur önála a patkányköztársaság egész területén.

— Ne tessék elfeledni a címet, — fejezte be szavát, — mert ha szükség lesz rám, én rögtön jövök.

— Ha kell, majd hívni fogom, — bucsuztam el legujabb ismerősömtől, a patkányok „táltosától“ . . .